

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Ι. ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ- ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ Ν. ΑΧΑΪΑΣ

ΕΡΩΤΗΣΗ

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΥΠΟΥΡΓΟ ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ ΚΑΙ ΝΗΣΙΩΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Θέμα: «Ελλιπής η Ευρωπαϊκή πολιτική για την οικονομική ενσωμάτωση και συνοχή των Νήσων της Ευρώπης»

Ειδικά μέτρα και καταλληλότερα κριτήρια επιλεξιμότητας για την στήριξη από τα διαρθρωτικά ταμεία στην μελλοντική ευρωπαϊκή πολιτική συνοχής (2020-2027), ζητά για τις επιχειρήσεις σε νησιωτικές περιοχές η Ευρωπαϊκή Επιτροπή των Περιφερειών, δια στόματος της Marie-Antoinette Maupertuis, μέλους του εκτελεστικού συμβουλίου της Κορσικής.

Η επιτροπή διαπίστωσε ότι τα 362 νησιά της ΕΕ αντιμετωπίζουν διαρθρωτικές και μόνιμες προκλήσεις που δεν εμφανίζονται αλλού και που ενέχουν πρόσθετο κόστος για τις επιχειρήσεις τους, κόστος που υπονομεύει τις αναπτυξιακές τους προοπτικές. Στην πλειονότητα των νησιωτικών αυτών περιοχών δεν σημειώθηκε οικονομική σύγκλιση τη δεκαετία του 2000 και η κατάστασή τους έχει μάλιστα επιδεινωθεί έκτοτε, λόγω, πρωτίστως, της χρηματοπιστωτικής κρίσης και της έλλειψης καινοτομίας.

Η ΕτΠ υπογραμμίζει ότι η πολιτική συνοχής της ΕΕ αποτελεί την καταλληλότερη πολιτική όσον αφορά την αντιστάθμιση των διαφορών ανάπτυξης μεταξύ των νησιών και των υπόλοιπων ευρωπαϊκών περιφερειών. Ωστόσο οι νησιωτικές περιφέρειες δεν έχουν ειδικό καθεστώς στην ισχύουσα πολιτική συνοχής. Για αυτό το λόγο, η ΕτΠ ζητεί από τον ευρωπαίο νομοθέτη να υπερβεί την απλή αναγνώριση των δομικών μειονεκτημάτων των νησιών, συμπεριλαμβάνοντας μία «ρήτρα νησιωτικού χαρακτήρα» στην μελλοντική πολιτική συνοχής.

Αυτό προϋποθέτει συγκεκριμένα την εφαρμογή νέων δεικτών μέτρησης της κοινωνικοοικονομικής κατάστασης για τον καθορισμό της κατανομής των πόρων των Διαρθρωτικών Ταμείων με κριτήρια που πρέπει να λαμβάνουν υπόψη την προσβασιμότητα και την ανταγωνιστικότητα των νησιών σε ορισμένους κλάδους (γαλαζία οικονομία, πράσινη ενέργεια, αειφόρος τουρισμός ειδικότερα). Κατόπιν αιτήματος της Μαλτέζικης Προεδρίας της ΕΕ, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή των Περιφερειών υιοθέτησε γνωμοδότηση με στόχο τον εντοπισμό πιθανών λύσεων για την τόνωση του επιχειρηματικού πνεύματος και την προώθηση της οικονομικής, κοινωνικής και εδαφικής ανάπτυξης των νησιών. Εκτός των διαφορετικών μορφών πρόσθετου κόστους που συνδέονται με τον νησιωτικό τους χαρακτήρα, τα νησιά χαρακτηρίζονται επίσης από ελάχιστα διαφοροποιημένο οικονομικό ιστό, μεγάλο ποσοστό μικρομεσαίων και πολύ μικρών επιχειρήσεων και σημαντικό αριθμό επιχειρηματιών που αναπτύσσουν πολλαπλές δραστηριότητες.

Κατά την παρουσίαση της γνωμοδότησής της στη σύνοδο ολομέλειας της ΕτΠ, η Marie-Antoinette Maupertuis (FR/Ευρωπαϊκή Συμμαχία) υπογράμμισε ότι «**οι επιχειρηματίες των νησιωτικών περιοχών και οι πολίτες των νησιών εν γένει καλούνται να αντιμετωπίσουν δομικούς περιορισμούς που**

συνδέονται με τη γεωγραφική τους κατάσταση και μεταφράζονται σε πρόσθετο κόστος, το οποίο υπονομεύει τις αναπτυξιακές τους προοπτικές. Ζητούμε τα νησιά να αποτελούν αντικείμενο ειδικής μέριμνας στην πολιτική συνοχής της ΕΕ μετά το 2020 προκειμένου να αντισταθμιστούν οι οικονομικές επιπτώσεις των φυσικών και γεωγραφικών τους περιορισμών. Πρέπει να επιτραπεί στα νησιά να συμμετέχουν ισότιμα στην ενιαία αγορά και να μετατραπούν τα μειονεκτήματά τους σε προτερήματα». Η εισηγήτρια ζητεί την «πραγματική εφαρμογή» του άρθρου 174 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ), που ορίζει ότι οι νησιωτικές ζώνες, μεταξύ άλλων περιοχών, χρήζουν ειδικής μέριμνας από την ΕΕ λόγω των γεωγραφικών, δημογραφικών και κοινωνικών περιορισμών τους.

Ο Tonino Picula (HR/PES), μέλος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και αντιπρόεδρος της διακομματικής ομάδας του ΕΚ «Θάλασσες, ποταμοί, νήσοι και παράκτιες περιοχές», χαιρέτισε την γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών, συμμεριζόμενος τις διαπιστώσεις και τις συστάσεις της.

«Η ισχύουσα πολιτική συνοχής αδυνατεί να παράσχει την αναγκαία υποστήριξη στις νησιωτικές περιοχές. Απαιτούνται μείζονες μεταρρυθμίσεις στην μελλοντική πολιτική συνοχής μετά το 2020. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο δεν επιθυμεί απλά να εμφανίζεται συχνότερα στα έγγραφα η λέξη “νησιά”. Επιθυμεί μια προσαρμοσμένη και ειδική πολιτική που θα οδηγήσει σε απτά αποτελέσματα για τα νησιά», τόνισε.

Η ΕτΠ ζητεί επίσης τη δημιουργία συστήματος λειτουργικών ενισχύσεων για τις νησιωτικές επιχειρήσεις προκειμένου να αντισταθμίζεται το πρόσθετο κόστος του νησιωτικού τους χαρακτήρα. Οι ενισχύσεις αυτές πρέπει να διέπονται από τις ίδιες ρυθμίσεις έγκρισης και εξαίρεσης με ό,τι ισχύει για τις εξόχως απόκεντρες περιφέρειες και τις λιγότερο κατοικημένες περιοχές. Στο ίδιο πνεύμα, η ΕτΠ προτείνει μεγαλύτερη ευελιξία του κανόνα περί ενισχύσεων ήσσονος σημασίας (που απαλλάσσει το κράτος μέλος από την υποχρέωση να κοινοποιεί στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή τις ενισχύσεις που καταβάλλονται στις επιχειρήσεις εφόσον δεν υπερβαίνουν ένα συγκεκριμένο ύψος) για τα νησιά, καθώς και των απαιτήσεων όσον αφορά τις δημόσιες συμβάσεις.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ενθαρρύνεται εξάλλου να καταρτίσει ειδικό πρόγραμμα καινοτομίας προς όφελος των νησιωτικών οικονομιών. Η θέσπιση αυτού του προγράμματος θα επιτρέψει την αντιστάθμιση του ανταγωνιστικού μειονεκτήματος των επιχειρήσεων των νησιωτικών περιοχών έναντι των ηπειρωτικών όσον αφορά τις προκηρύξεις έργων λόγω των σαφώς μεγαλύτερων δαπανών και περιορισμών που υφίστανται.

Στην ΕΕ υπάρχουν 362 νησιά με περισσότερους από 50 κατοίκους, ήτοι συνολικά 17,7 εκατομμύρια άτομα (εκ των οποίων 3,7 εκατομμύρια στις εξόχως απόκεντρες περιφέρειες). Το κατά κεφαλήν ΑΕγχΠ στις περιοχές αυτές ανέρχεται (για το 2010) στο 79,2 % του μέσου όρου της Ένωσης περίπου, ενώ μεγάλο μέρος από αυτές εξακολουθούν να υπάγονται στην κατηγορία των λιγότερο ανεπτυγμένων περιοχών.

Οι νησιωτικές περιοχές παρουσιάζουν ιδιαίτερα γεωγραφικά, οικονομικά, δημογραφικά και κοινωνικά

χαρακτηριστικά, τα οποία συνεπάγονται ιδιαίτερες προκλήσεις κατά την εφαρμογή των ευρωπαϊκών πολιτικών: μικρό μέγεθος (έκταση, πληθυσμός, οικονομία), περιορισμένη τοπική αγορά και δυσκολία επίτευξης οικονομικών κλίμακας, υψηλό κόστος μεταφορών, ανεπαρκώς ανεπτυγμένες σχέσεις οριζόντιας ή κάθετης ενοποίησης της παραγωγής, έλλειψη επιχειρηματικής τεχνογνωσίας, υποδομών και προσφοράς υπηρεσιών για τις επιχειρήσεις (σε σύγκριση με τις ηπειρωτικές περιοχές).

Στο άρθρο 174 της Συνθήκης για την λειτουργία της ΕΕ (ΣΛΕΕ) οι νησιωτικές περιοχές ορίζονται ως περιοχές που έχουν ανάγκη ιδιαίτερης προσοχής από την Ένωση, η οποία οφείλει να μεριμνά για τη μείωση των διαφορών μεταξύ των επιπέδων ανάπτυξης των διαφόρων περιοχών εντός των κρατών μελών και μεταξύ αυτών.

Η Ελλάδα ως κατεχοχήν παράκτια χώρα είναι μοναδική στην Ευρώπη με χαρακτηριστικά «πολυνησίας». Για το λόγο αυτό είναι σαφές ότι πρέπει να βρίσκεται στο ρόλο «οδηγού» σε ότι αφορά τις πρωτοβουλίες για τη δημιουργία ενός ξεχωριστού Ευρωπαϊκού Διαρθρωτικού «Ταμείου Νησιωτικότητας», το οποίο θα δίνει λύσεις στα πολύ συγκεκριμένα προβλήματα και ιδιαιτερότητες των νησιών της Ευρώπης.

Σύμφωνα με στοιχεία που ανακοινώθηκαν κατά την 41η Γενική Συνέλευση του Ε.Ο.Α.Ε.Ν που πραγματοποιήθηκε στη Σκύρο, από την Παρασκευή 5 ως και την Κυριακή 7 Μαΐου, το ΕΤΕΑΝ έτρεξε για πρώτη φορά ένα ειδικό πρόγραμμα από το 2013 έως τις 31 Ιανουαρίου 2017, υπό τον τίτλο «Νησιωτική Επιχειρηματικότητα», στο οποίο εγκρίθηκαν 1.825 αιτήσεις δανείων για νησιωτικές επιχειρήσεις (εκ των οποίων 450 νέες), οι οποίες αντιστοιχούν σε περισσότερα από 39,2 εκατ. ευρώ, ενώ συνολικά μέσω του προγράμματος «έπεσαν» στις νησιώτικες περιοχές 55 εκ. ευρώ (δημόσιοι και πόροι επιχειρήσεων).

Αποδεικνύεται λοιπόν εμπράκτως η μεγάλη ανάγκη και ζήτηση για επενδύσεις στα νησιά από μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις, αφού ένα τέτοιο πρόγραμμα μπορεί να συμβάλει σημαντικά τόσο στην υποβοήθηση της πρόσβασης των νησιωτικών επιχειρήσεων σε κεφάλαια. Δυστυχώς το πρόγραμμα αυτό έληξε το Ιανουάριο του 2017 χωρίς να έχει προβλεφθεί η συνέχεια του.

Κατόπιν των ανωτέρω ερωτάσθε:

1. Ποιες πρωτοβουλίες έχει αναλάβει το Υπουργείο σας, έτσι ώστε σε Ευρωπαϊκό Επίπεδο να ληφθούν οι απαραίτητες αποφάσεις που να οδηγούν σε μια προσαρμοσμένη και ειδική πολιτική που θα καταλήγει σε απτά αποτελέσματα για τα νησιά της Ευρώπης;
2. Σε ποιες ενέργειες θα προβείτε έτσι ώστε να δημιουργηθεί ένα ξεχωριστό διαρθρωτικό «Ευρωπαϊκό Ταμείο Νησιωτικότητας»;
3. Σε εθνικό επίπεδο, θα αναβαθμισθεί το λήξαν πρόγραμμα «Νησιωτική Επιχειρηματικότητα» σε «Ταμείο Επιχειρηματικότητας Νήσων», έτσι ώστε να συνεχισθεί απρόσκοπτα η χρηματοδοτική ρευστότητα των επιχειρήσεων στα νησιά μας;

Ο ερωτών βουλευτής

Νίκος Ι. Νικολόπουλος

Πρόεδρος του Χριστιανοδημοκρατικού Κόμματος Ελλάδος